

HEIJMANS PENSIOENFONDS UITGELICHT

heijmans
Pensioenfonds

Nieuwsbrief, mei 2016
Stichting Pensioenfonds
Heijmans N.V.

Voorwoord

Voor u ligt een nieuwsbrief van Stichting Pensioenfonds Heijmans N.V. (hierna het pensioenfonds). Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte stellen van de financiële positie en andere ontwikkelingen binnen het pensioenfonds. Het belangrijkste nieuws voor uw eigen pensioenopbouw:

- Geen nieuwe korting op pensioen.
- Toeslag van 2,5% op uw opgebouwd pensioen als aan 3 voorwaarden is voldaan:
 - U was deelnemer aan de pensioenregeling van het pensioenfonds op 31 december 2012.
 - U heeft sinds deze datum een ononderbroken dienstverband.
 - U heeft alleen recht op deze toeslag zolang u niet met pensioen bent of uit dienst bent getreden bij Heijmans.

In de nieuwsbrief leest u de details en de achtergronden hierover, plus nog meer nieuws over pensioenfonds Heijmans. Mocht u na het lezen ervan vragen hebben, bel dan met de afdeling Pensioenen van Heijmans, te bereiken via telefoonnummer 06 25 65 29 62.

Het bestuur van Stichting
Pensioenfonds Heijmans N.V.

Financiële positie nog steeds niet voldoende

De beleidsdekkingsgraad (zie verderop voor uitleg) bedraagt eind 2015 103,5%. De dekkingsgraad is het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door de verplichtingen van het pensioenfonds (zie kader voor uitleg). Ten opzichte van begin 2015 is de beleidsdekkingsgraad gedaald van 107,8% naar 103,5%. Deze daling is met name het gevolg van gewijzigde regelgeving over de wijze van berekening van de rente waarmee de verplichtingen vastgesteld worden. Als eerste wordt vanaf 1 januari 2015 de rente waarmee de verplichtingen zijn vastgesteld niet meer bepaald op basis van de gemiddelde rente van de laatste drie

OVER PENSIOENFONDS HEIJMANS

Stichting Pensioenfonds Heijmans N.V. voert de excedent-pensioenregeling van Heijmans N.V. uit, die tot 1 januari 2013 van kracht was. Als u op 1 januari 2013 een dienstverband had bij Heijmans, dan is uw excedent-pensioentoezegging per die datum gewijzigd. De excedent-pensioenopbouw vindt vanaf 1 januari 2013 plaats bij Delta Lloyd. De tot 1 januari 2013 opgebouwde pensioenen zijn achtergebleven bij pensioenfonds Heijmans. Zolang u onafgebroken in dienst blijft bij Heijmans, heeft u jaarlijks recht op een verhoging van de in het pensioenfonds opgebouwde aanspraken. Hierdoor houdt uw opgebouwde pensioen gedurende uw dienstverband zoveel mogelijk zijn waarde.

Bovengenoemde excedent-regelingen vormen een aanvulling op de basisregeling van het bedrijfstakpensioenfonds en gelden voor mensen die meer verdienen dan het maximum pensioengevend salaris in de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.

De overstap naar Delta Lloyd geldt niet voor mensen die vóór 1 januari 2013 al met (vroeg)pensioen waren.

Als u vóór 1 januari 2013 in het pensioenfonds premievrije pensioenopbouw had vanwege arbeidsongeschiktheid, dan blijft de opbouw van dit pensioen in het pensioenfonds plaatsvinden zolang u arbeidsongeschikt bent.

maanden, maar op basis van de rente aan het einde van de maand. Deze wijziging heeft de pensioenverplichtingen met ruim € 8 mln. doen stijgen. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft verder in juli 2015 de rente waarmee de pensioenverplichtingen worden vastgesteld naar beneden aangepast. Deze aanpassing heeft een effect van circa € 3,6 mln. gehad. Als laatste heeft het bestuur eind 2015 de voorziening pensioenverplichtingen verhoogd met € 0,8 mln. als gevolg van de toegenomen levenskansen van de deelnemers.

De waarde van de beleggingen is afgelopen jaar weliswaar ook toegenomen, maar aanzienlijk minder (+ € 1,3 mln.) De toename van het belegd vermogen was dus niet voldoende om de stijging van de verplichtingen te compenseren, met als gevolg dat de dekkinggraad is gedaald.

WAT IS...

Momentdekkingsgraad

De momentdekkingsgraad is de verhouding tussen de waarde van de beleggingen enerzijds en de pensioenverplichtingen anderzijds aan het einde van een maand. De momentdekkingsgraad wordt uitgedrukt in een percentage.

Beleidsdekkingsgraad

Dit is het gemiddelde van de laatste 12 momentdekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad wordt uitgedrukt in een percentage.

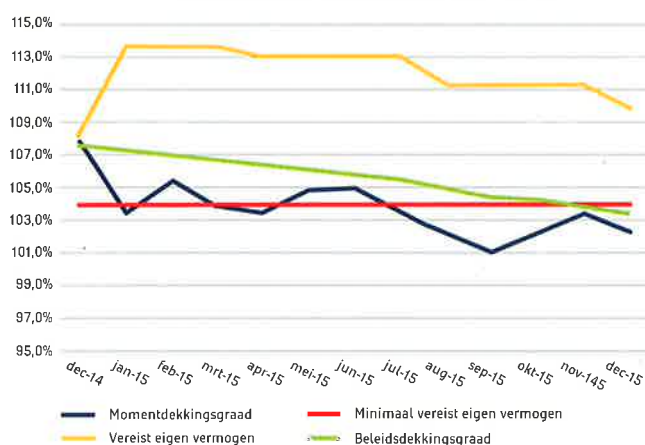
Minimaal vereist eigen vermogen

De minimale buffer die een pensioenfonds moet hebben, naast de middelen die exact de aanwezige pensioenverplichtingen dekken. Dit bedraagt voor ons pensioenfonds 4% van de waarde van de pensioenverplichtingen.

Vereist eigen vermogen

De buffer die een pensioenfonds moet hebben, naast de middelen die exact de aanwezige pensioenverplichtingen dekken. Deze extra middelen moeten voorkomen dat het pensioenfonds binnen een jaar minder middelen heeft dan de waarde van de pensioenverplichtingen. De hoogte van het vereist eigen vermogen is per pensioenfonds verschillend en grotendeels afhankelijk van de risico's die het loopt met de beleggingen.

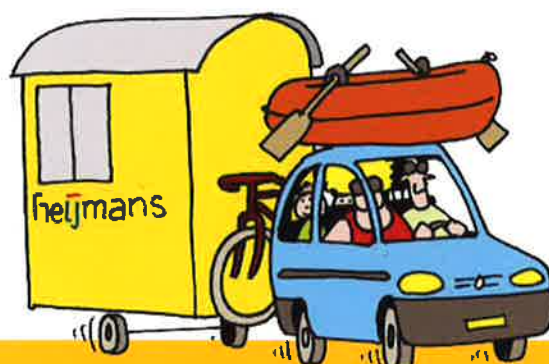
Ontwikkeling dekkinggraad 2015

Uit de grafiek valt op te maken dat het vereist eigen vermogen (zie kader voor uitleg) begin 2015 flink is gestegen. Deze stijging is het gevolg van nieuwe financiële toetsingsregels die zijn ingevoerd. De benodigde buffers om financiële tegenvallers op te vangen zijn hoger geworden. Tot 2015 werd een buffer van circa 8% voor ons pensioenfonds voldoende geacht om te voorkomen dat het pensioenfonds een te lage dekkinggraad krijgt. Begin 2015 bedroeg deze buffer als gevolg van de nieuwe financiële toetsingsregels 13,4%. In de loop van 2015 zijn de risico's in de beleggingsportefeuille afgenomen. Dit is geschied door bijvoorbeeld Spaanse en Italiaanse obligatieningen te verkopen en Duitse obligatieningen aan te kopen. Hierdoor bedraagt de buffer eind 2015 nog 9,8%.

Introductie beleidsdekkingsgraad leidt tot meer stabiele dekkinggraad

Met ingang van 2015 beoordeelt de wetgever de financiële positie van het pensioenfonds op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkinggraden aan het einde van iedere maand. Door deze middeling vertoont de dekkinggraad een minder grillig verloop. Uit bovenstaande grafiek blijkt de toegenomen stabiliteit van de dekkinggraad; zowel de beleidsdekkingsgraad als de dekkinggraad aan het einde van de maand (de zogenaamde momentdekkingsgraad) is hierin opgenomen. Ondanks het meer stabiele verloop van de beleidsdekkingsgraad, blijkt uit de grafiek dat de beleidsdekkingsgraad, net als de momentdekkingsgraad, een dalende tendens vertoont.

Geen nieuwe korting op pensioenen

Om te voldoen aan het vereist eigen vermogen moet de beleidsdekkingsgraad ten minste 109,8% bedragen. Het pensioenfonds heeft een beleidsdekkingsgraad van 103,5% eind 2015 en voldoet dus niet aan het vereist eigen vermogen. Er is dus sprake van een tekortsituatie. Om deze reden heeft het bestuur eind maart een herstelplan moeten indienen bij DNB. Met dit herstelplan moet het pensioenfonds aantonen dat het binnen vijf jaar voldoet aan een beleidsdekkingsgraad van 104% en dat het binnen 10 jaar een beleidsdekkingsgraad bereikt van 109,8%. Uit het herstelplan blijkt dat het pensioenfonds in staat is om op eigen kracht binnen de gestelde termijnen te voldoen aan deze eisen. Nieuwe kortingen op pensioenen zijn niet nodig op basis van de huidige situatie.

Gezien de lage dekkingsgraad is het pensioenfonds helaas voorlopig niet in staat de in 2013 doorgevoerde korting van 2% op de pensioenen ongedaan te maken.

Verhoging opgebouwd pensioen

Voor wie?

Als u tot en met 31 december 2012 heeft deelgenomen aan de pensioenregeling van het pensioenfonds en u bent vanaf deze datum onafgebroken werkzaam geweest voor Heijmans, dan heeft u recht op een verhoging van uw opgebouwde pensioen. Dit noemen wij een toeslag.

De toeslag is gelijk aan de loonstijging op grond van de CAO voor de Bouwnijverheid over het voorgaande kalenderjaar, met een maximum van 4%. Voorwaarden inzake

de toeslagen treft u in het pensioenreglement aan. Voor deze toeslagverlening heeft het pensioenfonds geen reserve gevormd. De kosten van de toeslagverlening worden betaald door Heijmans N.V.

U heeft alleen recht op deze toeslag zolang u niet met pensioen bent of uit dienst bent getreden bij Heijmans.

Hoe hoog?

In 2015 is op grond van de CAO voor de Bouwnijverheid een loonsverhoging van 2,5% toegekend. Het bestuur heeft besloten dat uw opgebouwde pensioen per 1 januari 2016 met 2,5% wordt verhoogd.

Voor wie niet?

Gepensioneerden en voormalige werknemers van Heijmans die pensioen in het pensioenfonds hebben opgebouwd, hebben op grond van het pensioenreglement geen recht op deze toeslag.

Integraal risicomanagement

Pensioen is niet vrij van risico's. De financiële crisis die in het afgelopen decennium heeft plaatsgevonden heeft dat duidelijk gemaakt. Het pensioenfonds heeft hierdoor in 2013 de pensioenen met 2% moeten korten. De risico's waar een pensioenfonds mee te maken krijgt beperken zich niet alleen tot de risico's die gemoeid zijn met de beleggingen.

Uit deze nieuwsbrief heeft u al kunnen opmaken dat de ontwikkelingen van de marktrente (ten behoeve van de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen) en de levensverwachting van belang zijn. Daarnaast loopt het pensioenfonds nog andere risico's. Denk hierbij aan operationele risico's, zoals het niet uitbetalen van de pensioenuitkeringen en het foutief administreren van pensioenaanspraken.

Het lopen van deze risico's dwingt een bestuur tot een hoge mate van risicobewustzijn en een duidelijke visie op risicobeheersing. Integraal risicomanagement is gericht op het beheersen van – onder meer – de hierboven genoemde risico's.

Met integraal risico management worden jaarlijks de belangrijkste risico's die de doelstellingen van het pensioenfonds bedreigen geïnventariseerd. Risico's kunnen grote impact hebben. Maar aan de andere kant zijn ze nodig om de doelstelling van het pensioenfonds, pensioenen uitkeren aan de deelnemers, te behalen.

Het bestuur heeft de volgende risico's als zogenaamde toprisico's gekwalificeerd. Het eerste risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer leven dan verondersteld. Er moet dan dus langer dan verwacht uitgekeerd worden door het pensioenfonds. De gevormde voorziening om de pensioenen uit te keren is in dat geval niet toereikend. Het bestuur heeft al maatregelen genomen om dit risico zoveel mogelijk te ondervangen. Namelijk door de pensioenvoorziening continu te baseren op de meest actuele inschattingen van de levensverwachting van deelnemers. Ook bespreekt het pensioenfonds dit risico regelmatig met Heijmans. Heijmans is namelijk verplicht een bijdrage te leveren aan het herstel van de financiële situatie van het pensioenfonds als er grote tekorten ontstaan. Het bestuur realiseert zich dat het langlevensrisico hiermee niet geheel opgelost is en overweegt ook andere maatregelen. In een uiterst geval kunnen pensioenen gekort worden, zoals gebeurd is in 2013.

Als tweede toprisico is het uitbestedingsrisico benoemd. Het pensioenfonds heeft zowel de administratie van de pensioenen, de pensioenuitkeringen als de beleggingen uitbesteed aan derde partijen. Maar wat als het misgaat bij deze partijen? Het pensioenfonds houdt continu een vinger aan de pols. In 2016 zal het bestuur een onderzoek uitvoeren naar de mogelijke gevolgen voor het pensioenfonds indien een van de partijen aan wie activiteiten zijn uitbesteed ophoudt te bestaan. Vragen die bij dit onderzoek gesteld zullen worden zijn "hoe schadelijk is zo'n situatie voor het pensioenfonds?" en "hoe kan het bestuur hierop anticiperen?"

Het laatst benoemde toprisico is het zogenaamde systeemrisico. Dit is het risico dat een probleem ergens in de financiële keten zodanig doorwerkt dat het hele financiële systeem hiervan last krijgt. Denk hierbij aan het faillissement van een financiële instelling, zoals Lehman Brothers in 2009. Dit risico is voor het bestuur lastig te beheersen. Eigenlijk heeft het pensioenfonds hier niet echt invloed op, maar het is wel een risico dat zich kan voordoen.

Nieuwe communicatie-wetgeving: pensioenfonds ontwikkelt eigen website

In 2015 is nieuwe wetgeving in werking getreden over pensioencommunicatie aan deelnemers. Deze wetgeving heeft als doel het verstrekken van betere informatie over pensioen aan de deelnemers. Dit geschiedt door deelnemers informatie te verstrekken die meer aansluit bij de wensen van de deelnemer. U zult dit vooral merken door de nieuwe, aangepaste communicatie-uitingen zoals het jaarlijkse uniform pensioenoverzicht en de brief bij beëindiging van de deelname aan de regeling.

Daarnaast zal informatie over de pensioenregeling ook vereenvoudigd beschikbaar worden gesteld, via Pensioen 1-2-3. Pensioen 1-2-3 biedt deelnemers gelaagde informatie over de pensioenregeling. U bepaalt zelf hoe gedetailleerd u de informatie wilt hebben: op hoofdlijnen (laag 1), met toelichting op de hoofdlijnen (laag 2) of gedetailleerd (laag 3). Pensioen 1-2-3 is bestemd voor alle (voormalige) deelnemers en pensioengerechtigden. Ons pensioenfonds zal gebruik maken van Pensioen 1-2-3 op de nieuwe website (zie hierna).

Een andere wijziging is de verdere uitbreiding van de mogelijkheden om inzicht te krijgen in uw opgebouwde pensioen via www.mijnpensioenoverzicht.nl. Dit is een informatieve website die een overzicht biedt van uw AOW en uw pensioen dat u via uw huidige en voormalige werkgevers hebt opgebouwd. U kunt op deze website inloggen met uw persoonlijke DigiD-code.

Op deze website zal de volgende informatie over uw pensioen beschikbaar worden gemaakt:

- Informatie over de toekomstige koopkracht van uw pensioen (in drie scenario's: optimistisch, neutraal en pessimistisch);
- informatie over life events (denk aan trouwen, scheiden);
- planningstool voor flexibele mogelijkheden pensioen.

Ontwikkeling website

Het bestuur heeft naar aanleiding van bovengenoemde wetgeving besloten een eenvoudige website te ontwikkelen met de domeinnaam www.heijmanspensioenfonds.nl.

Met deze website wil het bestuur u inzicht geven in de pensioenregeling en op de hoogte houden van eventuele relevante ontwikkelingen in het pensioenfonds.

De website zal vóór 1 juli 2016 in de lucht zijn. Op de website is informatie te vinden over de pensioenregeling op basis van Pensioen 1-2-3, algemene informatie over (de organisatie van) het pensioenfonds, nieuws over het pensioenfonds en fondsdocumentatie zoals de pensioenreglementen en de nieuwsbrief.

Nieuwe overeenkomst met Heijmans N.V.

Afgelopen jaar heeft het bestuur met regelmaat overleg gehad met de werkgever over de verdeling van risico's tussen het pensioenfonds en de werkgever. Het gaat hierbij met name om de vraag in welke mate de werkgever bereid is financieel te hulp te schieten indien dit nodig is. Een voorbeeld hiervan kan zijn als uit het herstelplan blijkt dat het pensioenfonds niet in staat is om tijdig uit tekorten te komen. Het bestuur wil graag in de overeenkomst met de werkgever nader uitgewerkt zien in welke situaties de werkgever bereid is het pensioenfonds (financieel) te hulp te schieten. De werkgever heeft aangegeven hierover op dit moment geen concrete afspraken te willen maken.

De werkgever heeft in 2012 en 2013, naast de regulier verschuldigde premies, in totaal € 8 mln. gestort in het pensioenfonds. Het pensioenfonds bevond zich toen in een situatie van herstel en zou zonder deze storting (en de doorgevoerde korting op de pensioenen van 2%) niet tijdig hersteld zijn.

Hoewel afgelopen jaar geen nadere afspraken zijn gemaakt over de risicoverdeling tussen pensioenfonds en werkgever is er wel een nieuwe overeenkomst getekend. De overeenkomst is met name in overeenstemming gebracht met de meest recente wetgeving.

Wijziging samenstelling bestuur en verantwoordingsorgaan

In het afgelopen jaar hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Zo heeft Jan Jochems namens de werkgever plaatsgenomen in het bestuur. Jan Jochems is sinds 2001 bij Heijmans werkzaam.

Huib de Jonge heeft in november na 10 jaar afscheid genomen van het bestuur. Huib de Jonge zat namens de gepensioneerden in het bestuur. Huib de Jonge heeft zich in de afgelopen jaren gemanifesteerd als een kritisch, kundig en betrokken bestuurslid. Het bestuur wil Huib de Jonge nogmaals bedanken voor zijn inzet in de afgelopen jaren. Huib de Jonge is opgevolgd door Ben van Weesep. Ben van Weesep was hiervoor lid van het verantwoordingsorgaan. Ben van Weesep is sinds 2009 gepensioneerd en heeft vanaf 1993 tot aan zijn pensionering bij Heijmans gewerkt. Zowel Jan Jochems als Ben van Weesep zijn al door DNB (positief) getoetst op geschiktheid.

De overstap van Ben van Weesep vanuit het verantwoordingsorgaan naar het bestuur heeft geleid tot het toetreden van Mark Smits tot het verantwoordingsorgaan. Mark Smits heeft jaren op de afdeling Pensioenen van Heijmans gewerkt en is dus bekend met de pensioenmaterie.

SAMENSTELLING BESTUUR

Benoemd door de werkgever:

- **Herman van Oostrom**, voorzitter
- **George Raessens**, plaatsvervangend voorzitter
- **Jan Jochems**

Gekozen door de gewezen deelnemers A*:

- **Maarten van Duijn**, secretaris
- **Job Telling**

Gekozen door en uit de gepensioneerden:

- **Ben van Weesep**, plaatsvervangend secretaris

**Gewezen deelnemers A zijn degenen die tot en met 31 december 2012 pensioen hebben opgebouwd in het pensioenfonds en vanaf deze datum een onafgebroken dienstverband bij de werkgever hebben.*

SAMENSTELLING VERANTWOORDINGSORGAAN

Benoemd door de werkgever:

- **Mark Smits**

Benoemd door de gewezen deelnemers A:

- **Gerrit Kerkhof**

Benoemd door en uit de gepensioneerden:

- **Cees Bol**

Het verantwoordingsorgaan beoordeelt het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van de visitatiecommissie. Hierbij worden het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst bekeken.

SAMENSTELLING VISITATIECOMMISSIE

- **Dhr. C.C. (Cor) van der Sluis**, voorzitter
- **Dhr. E.C.M. (Erik) Klijn**
- **Mevr. M. (Marsha) van Beusekom**

De visitatiecommissie houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De visitatiecommissie is daarnaast belast met het toezicht op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever en in het jaarverslag. De visitatiecommissie wordt gevormd door drie onafhankelijke externe personen.

Meer informatie

Voor vragen over de inhoud van de nieuwsbrief of de pensioenregeling kunt u terecht bij:

Heijmans N.V.
Afdeling Pensioenen
Postbus 2
5240 BB Rosmalen

Telefoon: 06 25 65 29 62

Voor vragen over de administratie van de pensioenen of de pensioenuitkeringen kunt u terecht bij:

Syntrus Achmea Pensioenen
Postbus 90170
5000 LM Tilburg

Telefoon: 013 462 11 94
E-mail: pensioenfondsheijmans@achmea.nl

Colofon

Tekst: Heijmans N.V., afdeling Pensioenen.
Eindredactie: Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Heijmans N.V.

In het pensioenreglement vindt u de voorwaarden van de pensioenopbouw en de rechten die u aan het deelnemerschap in de pensioenregeling kunt ontleen. Deze nieuwsbrief is een verhelderende samenvatting, waaraan geen rechten ontleend kunnen worden.